

శ్రీ క స్తు.

ప్రాణోదానికి వీరులు.

హరికథ

విజయనగర వాసుదేవులు, పూర్వాచార్యులు దీపాలి
గావవిచ్ఛాల్ విశోభాములను వగు

బ్రహ్మాండీ మాదజ్ఞాడ ఆదిధత్తు గౌరాంబులు బ్రాహ్మణులు

ప్రాణోదానికి వీరులు.

వక్తిటనక్ ట్రీ:

శుంఖార్థి సుశ్రీ రామ
సుఖస్మృతిభూషణిష్ఠు;
శైఖసుందర్, శ్రీమత్తీర్థ.

టండ్రివీరులు వీరులు.

బెజవాడ వాసుదేవులు దీపాలి
బ్రాహ్మణులు వీరులు.

—శ్రీ క స్తు—

1932.

రామ

కాప్టన్ రిజిస్టర్

రూ. 10.00/-

వకున

1929 సం॥ రం అగస్టు 23 తేదీన బ్రహ్మాశ్రమ మధ్యాదాడిభట్ట
నారాయణదానుగారిచే రచియింపబడిన

హరికథలు.

1 జానకిశ్నధము. 2 రుక్మిణీకల్యాణము. 3 మార్గండేయచరిత్ర
శాఖారిశ్శంద్రోపాఖ్యానము. 5 అంబర్ష చరిత్ర. 6 భీమ్యచరిత్రము.
7 ప్రఫ్లాదచరిత్ర. 8 గజేంద్రమోత్సము. యా ఎనిమిది వు స్తకములు
సదరు గ్రంథక ర్తగారివద్ద పై తారీఖున మేము కావీరైటుపొంది కావీ
రైటు యూక్కప్రకారం దస్తావేబు వ్రాయించుకుని దేజమరీచేయించు
కున్నాము. యా వు స్తకములు ఇంసియూ కావీరైటుచేతను పరకీయమైన
కావీరైటుచేతను నుర్క్షితమైయున్నావి. మాణ్ణతర్వ్య లేనిదే యెవరై ను
ఇందులో ఒక భాగముగాని సంపూర్ణభాగముగాని ఇందులోనే భావ
ములుగాని కీర్తనలుగాని యావు స్తకములు భాషాంతరీకరించి క్రయము
నకు యిచ్చటకుగాని యెవరిక్స్నీ వాక్కు లేదు. యావు స్తకములను యే
మాత్రము కావీ చేసినయెడలను కావీరైటును నల్గంభీంచినటుగును.
ఖట్టివారు మేము జనపాపు సిహితే క్రీమినల్ చర్యాకు బాధ్యాగు
రు.

-8—29.

ఇట్లు,

కావీరైటు వాక్కుదారుడు,

కురుకూరి సుభాషురావు,

నరస్వతీబుక్కు డిపో,

శైజవాడ.

శ్రీ రామ

ప్రహోద చరిత్రఃము.

ఇం. తైర్మోక్యంబులు పుట్టునిల్సు మరియంకంబందు నీచేతనో ।
నాళీక్ష్మియ తేజభాన్తర జగన్మాధా సదారోగ్యతనో ।
వాలాయంబు శ్రీతాళీక్ష్మినలుపు టై వంబామదిన్ గొల్పెదన్ !
లీల భ్రియవతార నూయరసవల్లిన్ సూర్యానారాయణా॥

గీ. కడుమరాచారవంశుడఁ గాన నేను
నిష్ఠతో నీవతమునేయ నేరనిన్న
వక్ష్యమాణంబునకు గృతిపతి కొనతుక
గదుణ నంగీకరించు మో కముమిత్రు॥

శుద్ధసావేరి - మిశ్రగతి.

ఏ॥ అరసవల్లి సూర్యానారాయణా-ఆత్మాపోషణ-వేదసారాయణా॥
అనుపుల్లవి॥ స్ఫుర జీవీప శ్రీ-మూలికస్వరూపా । సర్సిజమిత్రు- భాసు
రలోక నేత్రు॥

యీ॥ పరమశుద్ధసా పరంధామ - ప్రతివిన ప్రత్యక్ష దేవత । సిరత సంశ్రిత
సాఖ్యదాయక - నిథిల చరాచరాధినాయకా ఆగ ॥

పరణా, ఓ నతతోషాపద్మినీ- చాచుయూదిషర - సత్యై రాంధ్రాట్టు-జన
మందారా । అతులకల్యాణగు - ఛాకరదిసకర - అప్రమేయ తొవ్య-
యూనందమూలా । వితతసంసారాభ్రినోకా - ప్రీతవిర్భవ నిమగ్న
తోకా । నతవిలోలా పతితపావన - నారాయణాదాసావనో అ ॥

కాంభోజ - చతుర్శిగతి.

చ॥ గణనాయకా విఘ్నమునేయకు రూ —

అ॥ ఫణిషతిభూషా - భక్తసంబోషా । బ్రథిషూలుఖిందురా వినాయక॥X॥

ఇ॥ కసికరముననూ - లోఘ్నము పోయిగె - గౌససాగించుమురా - వినాయక । మునుషుంధగ్గికు - మొక్కతున్ననే - వనినెనువేరదురా॥X॥

గీ॥ కుమములుండ్రాభ్యు మెక్కెడు . ఒజ్జవేలు

~~శ్రీమతి దైవముకు ప్రాకటనే దచుచూల్చు~~

మూడుషు త్రుతముబ్బు మొదటిప్పార

లోపముంచుకు పూర్వమొలుతేసహార॥

వసంత - చతుర్శిగతి.

ప॥ శ్రీవుమూ ల్యారాసే సింహ - భావింతునే నీలవేణి - సుశ్రీణై॥

అ॥ గ్రీవాళ్ళు విజితదక్కుటై - కీర్తనీయ మృదుపాణి ఓవాణి॥ బ్రహ్మ॥

ఇ॥ నీచెల్చిత్తో సదిచుచ్చు - నిథిప్రోచుండు వెదకెననున్న నీచెట్టు బట్టుము చంపు - నాచుంప్రుచ్చు మొకసారి నీడకన్ను॥ బ్రహ్మ॥

ఎ॥ వినగసీవేకెంత శ్రావ్యము - గౌససాగించుము నాకాప్యము । నన బోసే కోకచిరుక్కలిసి - నారాయణదాసపాలిసి॥ బ్రహ్మ॥

క॥ నీవేషూము స్తుతించు

భావింపగే జగమువంస బ్రస్తుతిఖిండ్రు

గాపున మరియుకెడ్దున

నీవార్ణి కదుఱజూషుమో పూతోణి॥

గీ॥ పూర్వకపుండురుక్క గసుపూజ్యులందు

భాగవతులయి గోస్తున్న , కముగను

~~గతులొనర్చుసథితుల పంసుల్తుతున జయ~~

~~పూతోదెనుడుక బోతకం అ చెలిసి యొంతు॥~~

ఇ॥ గీతగోవిందకారుడు.

ఎ॥ శ్రీమదాంధ్రభాగవతకారుడు.

హ రి క ధ.

శీ॥ పూర్వీ ప్రబంధము పోల్కొకై చచ్చిన

యాగనంటించెడు హీనుడొకదు

ప్రాథకల్పనలని పన్ని తసుకు దాను

యర్థంబెరుగ లేని వృరుడొకదు

కృతిని నిఘుటటువు వెతకి ముదురు

తాటికుంజనలైజేయు మూర్ఖుడొకదు

శైటుతెల్లంబని తైనుశాసకు జట్టు

తెరచిచూపించెసి దేబెయ్యుకదు

గీ॥ కలివశంబున శారదకలుషయయ్యె

చిదవకాలంబున దలంపు పిచ్చియయ్యె

అచ్చు చవకయ్యై మూఢులు మెచ్చుటయ్యై

నహావా యెందుకు కప్పులైరి యూధునికులు:

శీ॥ ఘనశరిఖమో యన కంఠంబు పూరించి

మేలుగా శుతీలోన మేళచించి

నియమ్ముము తప్పక నయ ఘనంబులు

బెక్కు రాగభేదంబుల రక్కుసలిపి

బంతు లెగిర్చిన పగిది గాపజ్జుత్తు జూతి

మూర్ఖునలొపు స్వీరముబాడి

చక్కని నృత్యముల్ సత్యారసానుకూ

లంబుగ సభినయనంబు జేసి

స్వశ్రూత మృదుయత్తగాన ప్రబంధ సరణి

వివిధ దేశంబులై బిన్న పెద్దలు గల

బలు సభలు హరిభ్రత్తకి నువ్వుసింప

లేని సంగీతకవితాభిమూన మేలు

క॥ అని యాప్త దేవతా ప్రా

ర్పనములై సత్కాపి బహుకరణములై గుకవి

ధ్వనిమాత్రత నిరసనము నే

ని సాంస్కారిక ప్రబంధశేషుపే నుండక్క..

ప్రహ్లాద చ ४ త్రి ము.

గీ॥ వేడ్క నానేస్తుడగు బొడ్డు వెంకటేశ
మనెను విదురుని బోలిన యంప్రథీజండు
విజయనగరనివాసండు వినయమైప్ప
ప్రమేష్టి నాతోడ బలికె దానొక్కనాడు.

సీ॥ సంస్కృతంబున గ్రౌహజననమః తెచుగున
నంబరీషచరిత్ర ముగాజేంద్ర
మూత్రణముక్ ధృతభూపతిచరిత
మార్కండేము చరితము మనసుదీర
సత్యవారిశ్చంద్ర చార్పితముక్ రుక్మి
శేవరిణాముల నేర్పు మేరయ
గాన ప్రపంథముల్ గావించి వారికథా
రూపకోవన్యాస రూఢిమూరి
భాధిర నీవలె బంచెత పామరులను
బెశ్కుదేశంబులక్ రక్తి జొక్కాజేసి
గాన కవితాప్రతిభజూపు ఘుముడుగలడ్
తథ్యధుర్వ నారాయణ దానవర్యా.

గీ॥ పద్మకావ్యమనందగు శాటసారి
గదిమ సారంగధర సాటకంబు మైదలు
గాగ నెన్ని యో చెప్పితో గ్రంథములను
మదియు ప్రహ్లాదచరితము మరువనేల.

క॥ అని జ్ఞావకంబు తెచ్చిన
యనుంగు చెలికాసి బుద్ది కోరా యని గొ
బ్బున ప్రహ్లాదము
వినుపించెద నిటుల బిన్న పెద్దల తెల్లు.

మాంసధ్వని - చతుర్శ్రగతి.

ప॥ వినుచే ప్రహ్లాదుని - చరితము మిా - వీచులవిందుగను - ముందు
గను॥ వి॥

అ॥ మున్ పాకవక్తా - త్యని జంపిన శ్రోధమున | వనజాత్యునిషై -

వైరము బూనె - హిరణ్యకశివుండు || వి||

గ ఒకనాచా జగజెట్టి చె - లగి పే - రోలగమందున - దుఃఖమున |

ప్రకటానురమంత్రులతో ననియే | బరితాపము శోపమునిారగ
నిటు || వి||

గ సింహాంద్రమధ్యము - త్రిశుట.

ప॥ ఎంతఫ్యోరపు వార్త విన్చుడె - నేమిసేతు మంత్రులార || యొ||

అ॥ వింతపందిగపచ్చి విష్ణుం - డంతమందించెనట నాతమృని || సె||

మీ || చింతాంబుధి లోపలమునిగి - జీవించుటెటు నాతల్లిదితి | పంతగించి
యూహారిషై నే - బగసాధించుకొనక మానుదునా || యొ||

గ పదునెనిమిది యేండ్రవాడు - భాలుడు నాసోదరుండు భర్మాత్ములు
శైర్యధనుడు శ్రైతుభీకరుడు | కదనిపే గడతోన - కదనమున్కు
ఖూన - నెదిరింపగా దరమాన - యాశ్వరునికైన | పదపడి సిగ్గుక్క
చూడుక్కిన్ని - పాడుపందివేషముదాల్చి | తుదకిట్లు జేసెనంట - తోయ
జాత్యుడింత దొంగబంట || యొ||

సీ || నీలికాండకాశాలు నెమ్మేన దొగరుదు

ప్పుటి సంజకెంజాయ పగిది మెరయ

స్వప్రతాపానలభ్యాల లనంగ నౌ

దలమారి పల్ల జడలు వెలుంగ

నథిల జగజ్జయ ప్రా ప్రక్క ర్యుంకు

రాక్కారత నెలపంక శోరలలర

• సోలి ముప్పిరిగొన్న యుక్క-దశామున్న

లనదగు చేతుల బెదగగదచెలంగ

ధరణియమగుల కదర నమరులుబెదర

దిక్కులక్క గెల్చి వచ్చెద దీననలిడు

మన్న | యపి నాతు ప్రముక్క స్వర్ణాత్ము డేగె

ననుజుని స్వల్పిగాన నోచ్చైతి నకట.

మ॥ జలహాక్షుణ్ గడతేర్పుకున్న నిది మిసంబా తపంబూని ని
శ్చృలభక్తిక్ వనజసన్స్ దనిపి యుషుబండి సేవత్తు మిస
రలు దేవేంద్రుడు చేరకుండ నగ్రణ్ రత్నీంచుడీ యంచు శ్చో
ర్ధ్య రసావేశముతో హీరణ్యకశివుం దంతస్వనిన్ బొందగణ॥

మంజగతి - శైరవి.

- ८ జగజైటియు సకలమాయు విదుం - డగు హీరణ్యకశివుండు
నగరము విడచిన సుదుజూచుకొని - జగబ్రటి సురేశుండు।
- ९ త్వరితంబుగ జనిమాయూచూపున - హీరణ్యకశివుని యూలీన్। బ
రమ వత్తివత్తామణి న్నిద్దుర - బరగు సిండు చూలూలిన్।
- ३ శాషమవక చెర్చబ్రటి స్వర్దమన - కై పోవగ నమపొంతు | ఆపె
మేల్మాని తసయవస్తున్నిగని - యప్పుసేటు లేసిచెవింతన్॥

శుభవందవరాళి — మ్లుశగతి.

- వ॥ ప్రాణనాథమో - రాత్రసేశ్వరస్సన్ను - రత్నీంచుటకు వేగరారా।
- అ॥ హీనుడొకడు న - స్నేష్ట్లో చెరబ్రటి - యేగుచుండె భూడవేర ||ప్రా॥
- ८ నిదురించుచున్నటి - నిండు చూలూలసస్నే - నీచుండు కొపోవసేలా
కదసి యాదుష్టుని - ఖండించి త్వర్షగాన - గాచిచేకొనుమ
యావేర ||ప్రా॥
- ९ అయ్యయ్యునామెర | యూలీంచుటకునొక్క - కైన వేలుపుగా
నరాడ | చయ్యాడనసబ్రటి - సాగుడమాణగుకని - జంపుమా
జగజైటికాడ ||ప్రా॥
- సీ॥ ఓరిపాపాత్ముడా మోదొంగవాడ నీ
కేములాభమురనన్నేడిచింపు

నం జర గౌనిపోకు నానగలన్నియు

నీకు నేనిచ్చెడ నిజము వినుము

నిర్ముచూలూలను సేబతివతనునా

కూంతుడక్కాడంచనకశివుషజమ

మరిగోన్ని ధినముఇ..మనదలంచెదవేని

వేగమేనన్నిప్రవిషేచిపొమ్ము

అకట విధికిగరుణరంత యిన లేద

పెంపుతోడుత నామొరాలింపరాద

శావరేకొండలార వృత్తంబులార

సూర్యుడా యూకసమ భూమి చుక్కలార॥

క॥ అప్పుషు నారదముని య

చ్చెప్పున కడ్డంబువచ్చి సురనాథునితో

నాప్పారుసీతిచాక్కుల

జప్పున ననె నప్పులంతి సంతన మొంచు॥

3 సరసాంగి— చతుర్శిగతి.

ప॥ ఓసుర్నాథా నీకిటుతగునా విను॥మో॥

ఆ॥ తసుదతీమణి సాధ్వినునూ వినుమో॥

మ॥ ఆసతోడ బురిజొచ్చిమాయువై - లూసరోజుఖనింషుగర్భిసో
నిగాసి బెట్టి యుట్టీనుగై కొనగ | మోసమన్నము విషువుము కూడ
దిటుల॥నో॥

గ హతెలిస్త్నీ ణోరికతెరగెద్దియో॥ యూహో॥

తశతరుణేనుతు జంపుట్టైకై | నీతిశాలై హతెభుత్తుఛన్నము - స్నేహే
లాత్ముడును దీఘుణజీవియుయు | యూత్తోడరికై బుట్టునభుక్కుము -
నీవుస్త్లుజగములు సంతసిలగి॥ నో॥

.ఉ॥ వంతముతోడ నీపయుని బామువలెన్నగ బ్రథునుమ్ము దు
దాణంతుడు లోకకంటము దానవభుత్తే నిజాయుగా మహో
శాంథుడు విష్ణుభక్తుడును సమ్మత శీత్యాడు బుట్టుదీని కీ
యింతి కతుంబు నీ హితముకై యని నారదుచెట్లు సెప్పినన్॥

గీ॥ అప్పుడేవేంద్రుడు స్వంతిదనుచు గనక
కశిష్టుభార్యము విడనాడి కడుమువమును.

నాకుర్లికేగెనంతట నారదండ
జనియై దనయూళమున కా సాధ్యతోడ॥

క॥ సృష్టిసీతిలయ కారణ
యాష్టాకోగ్ర్హపదా మహేశ్వర సకలా
రిష్టాష హరణకరుణ
వమభోదార్థ యరసష్ట్రిసూర్య॥

మాలిసి నటమిథున సుసంఖాన ప్రవదాన ప్రకాశా
చుట్టుసముద్రిత మాగోక మాయసంప్రద్యుతోళ
సత్కతభువనంథూ సర్వకోగ్రపదాశా
క్రతుహవావిరసభోక్తా కమకసాక్షీదిగేళ॥

గ॥ అవధరింశుము వేయివ్యాబములను
ఘోక తపమాచరించి తాగోరుతొన్న
వరముల స్నిహ్యాచే బొందిమరలీ వచ్చి
హేమకశివుండు మంత్రులకిటుఃసియై॥

ర నాటకప్రియ — మూడుకము.

ప॥ కూకంకి గేమమా! నాకోరై దీరివచ్చితి॥ మూ॥

అ॥ నాకుమించేలోకముఃపు ! నాథుఁఁవ్యాఖేంక లేడు | వై కుంకునిజం
పెక్కాక : సైక్కాక॥ మూ॥

మ॥ నాకుమిలో భూమిలో : - లోకములోనైనప్పురి | నాకుబహ్యాస్తుప్పిచేత
వాకుమేలేదహవా॥ యం

గ సముంచేత్కునైన రి - స్నురుంచేత్కునై వానదులచేత సురుంచేత - నాగ
సభాక్షురుంచే | నిరతము స్తులచక్షిచర - నిఖంజీవకోట్టె చేత | మరి
కస్త్రీక్రుములభావ - మాపుస్పవలు స్నీజముగ॥ సం॥

శ॥ ఆజము సేకోరిన కంబులస్మి యిచ్చె
స్మేలుజగము : నాకీకసెమరులేదు
ముగుల గృతుకృతుష్ట్రిడనటంచు మిస్తుముట్టు
స్వేషాక్షిపునత్తు. స్మృంతి సంఘమనియై॥

గారీమనోహరి - చతుర్స్రగతి.

ప॥ అకటా యేమిచెప్పదుమయ్యా | యథిపామాకునోరాడ॥ ద॥
అ॥ అకలంకగుడా - యయ్యోనీగృహోణి | యగుపడదచే - మయ్యో
తెలియా మ॥

మ॥ ఇకనేమిచెప్పగేరివము పోతు - టీగ్కైన జూరశక్క్యముకాని | ప్రక
టదనుజ పాలితాంతఃపురము - వరికింపనేమొ శూన్యమయ్యే॥ న॥
గీ॥ పదిదినములయ్యోగాన మప్పరమసాధ్య
యేమియయ్యోనో రక్కనులెల్లదెనల
షేవకుచున్నారు కలవాత్త వినికిలేదు
అకట యిక సేటిసేమమో యనురవర్య॥

సీ॥ ఇట్లమంత్రులు జెప్పగ సేపుదరిగి
రీత్తవడి హేషషశివుడు తత్తరిల్లి
వేషేనిట్లూప్రా నిగుఛించి వెందికొరకు
సేషదనీరయి యిట్లునడరజొచ్చె॥

ఇ రామప్రియ .. చతుర్స్రగతి.

ప॥ ఏమైతివోప్రాణేశ్వరినీ॥ నే॥

అ॥ నామనోహరిణి | నన్నోంటిగచేసి॥ దేయి॥

మ॥ సేషురిగననానిను దీయని - నీనడివిననా | కామినీమణి పూజాఖధి
ణివి - గడే పాడువిథియుంతజేసి॥ సే॥

ఇ ఈవులేనివాత్త - కెట్టెనై చుస్తిభత్త | యేవిధానబోతి - వెటుల
మాయమైతి | దేవిపుట్టవే నీవాతేర - తేసెజీకైవే | రావడేమిత్యర
గనీకొరణీ - ప్రాణానాధుషిటు లెదురుచూడ॥ సే॥

ప॥ అకటా యోభువైక సుపదరి యొవోప్రాణేశ్వరినిన్నగా

నక నే నొక్కుణంబునిల్చగలనా నన్నాపుసి నీవోర్చ్చిం

తకు వైరాగ్యముపూని బ్రహ్మమున లీనంబైతివో లేక వం

చకుడై మాయ మొన చెకనో హరినినన్నధ్వమురేమైతివో ||

గీ॥ స్వాణక్షివుడిట్లు జాలినిగుందగ
గగనగమన మొవ్వగా ముదమున
దనుజనాధు దేవిగోనినారథుషువచ్చి
మెరుపుతోడివెల్ల మేఘమువలై॥

గీ॥ పుట్టు తనయుని జంపసీపోలతి నమర
భృత్కుగొనిపోవ సేనడుపడివదిల్చి
ముంతకాలము కీసాధ్వినేనుగాతు
సేనగ దనుజుడు మునితోడ ననియెనిట్లు॥

చారు కేసి - త్రిపుట.

ప॥ తెలిసెతే రూమోసకారి - దేవేంద్రుమచేసిన పనియిదా॥ తే॥

అ॥ సుపుత్రగను కొమరునిన్ జంపగ - సేట్లుకొనియె నదెంతద్రోహియో॥ తే॥

ఖ॥ వుల్మిమాసములు బెరుకునట్లు - శ్రుభుమగిలో బడునట్లు | బలుతాచు
స్తుధిమునట్లు - సలిపెగీషు నాకాయుధముండు॥ తే॥

గ॥ సేట్లో స్వాగంము పనిసరి || నిఖుదేవతల పనిసరి | మిట్టిదిక్కుల
సేఱగల్పెద - మేరువకు దలక్రిందునల్పెద | సాటియెవరు నాకీసగమ ల
సేటికిషబూలముసేసెన | చాటించుకు నాజయథేరి - మేట్టిబ్రహ్మండ
మెల్ల పగులగా॥ దె॥

మ॥ భాల్మిరాయెంతటి గుండెదీసిన పని న్యాకారి పాపాత్ముడై
సలిపెన్యారద రూత్కుమంథుక్కవు నాచముంబు నీపాదర
తులుగావించిన యైన నీబుణము నాళక్కుంబె తీర్పంగనం
చొలయ్యైక్కిన సంశేషిల్లి చనియె స్వదాశచండంతట్టు॥

మ॥ గుల్మికనోచ్చయిన (పొణముల్చురల గైగోన్చుట్లు మూనీందుచే
గలిక్కి బూంది విషోదవారినిథి మగ్గుంబెన డెందంబుతో
జెలియన్నాయిగ గోల్లోనిసి సునాసీరాది దిక్కులురం

జలితోగప్పముగట్లు జేసిమరి రక్తస్వామి యేతేరగఁ॥

ద్వి॥ అంతగొన్యాశ కాయను రేశకాంత

సంతేతసకల స్వజ్ఞనమతస్వాంత

ఽ :

- అ గరితవేయేషులు గభకమ్ముమోసి
చిరుతని గనెనెల్ల చింతలుబాసి
- అ స్వాణకళిపుషును జాలమిన్నందె
బూణకమోవము జగములకును బొందె
- అ అరిగి శుక్రాచార్య దబ్బలుగాంచి
వరగనాతని వేరు ప్రహ్లాదుడనియె
- అ బిడ్డు నానాటు బెరుగుచునుండె
జ్ఞాస్తివేల్యుల నోము సంపదపండె॥

ర కీరవాణి—త్రిపుట.

- అ గణింపగ్రబ్రహ్మాదుని । ఫాంగ్రునికైన శక్యమా ।
- అ॥ గుణాకరుషాబాలుని ను - గుణంబునేకమాలుగలవు॥ అ॥
- అ॥ వినయుంబున బెద్దలగాంచు । గనికరమున దీనుల బెంచు । నన
శుంబు నిగణతమించు - నన్యకాంత దల్లిగనెంచు॥ అ॥
- అ కునైన సప్యులకునైన । గల్లపట్టటు కొర్కెడు
కులవయో సాందర్భ బలవి । ద్వ్యలనుగ్రహియు ద్రుక్షు । పలుమరు
సాధులతోగూడు - వ్యసనంబులకు న్నానోడు । వెలయంగా విష్ణుని
భాదు - వెరియె త్రినట్టులనాడు॥ అ॥
- సీ॥ ఇతరుంమననునొప్పించడే కరు
చావిశిష్టు తనకెంత చెలియైన
శోద్యమునకు నయ్యిష్టాడడే ధృతిశాలి
పరకాంత దానెత సరస్వదైన
- నఖలజనంబును కడకువ జూపు నే
విజ్ఞానితాదౌర బిడ్డడైన
దెలియని యట్టును దిరుగు నేతత్వవి
- సూర్యతీర్థ తాసర్వజ్ఞమూతీర్థమైన
వ్యసనముల కెనుర్ చుక్క సత్యంతుమొక్క
యందవు తుదిమోట్ట తెలివికాట పట్టు

భూనభాగవతాగ్రణి దానవమణి
యజునకున్న క్రిసున్న ప్రష్నదునెన్న॥

— వక్షచాభరణము—గూపకము.

ప॥ హరిభక్తుల బ్రహ్మదుని - నరివారెందైనగలరా॥ హ॥

అ॥ పరికింపగ భూతభూవి - వర్తమాన శాలంబుల॥ హ॥

మ॥ నరిగౌడుచుచునైన - మరియే యవన్ననైన । స్వరించి మాధవపాదము - మరచు జగం బంతయు॥ హ॥

గ॥ హరిచింతా పరవశ్శడై - యుతడేష్టు నొకచోటు । హరిభావనారూఢక ఇత్తు - డై పాడు నొకచోటు । హరికీదక్క వేరులే - దని నగు నొకచోటు । హరి యను నిధానము గంటి - ననియుబ్బు నొకచోటు । హరిహరి యనునొకచోటు - నాసందాళ్ళవు లొల్కు । నుర్మహుండు గచ్ఛుమూసి । యూరకుండు నొక్కచోటు॥ హ॥

గీ॥ ఇత్తు చిష్టుభు క్రి మచ్చమీరగ లోక
మెరుగ ఫూక వైప్రి యెత్తినట్లు
తిరుగు సత్తుని మను దిద్దుట్కై యెంచి
కసకక్కిను డత్తనిగాంచి యనియె॥

ఱ० థేనుక—త్రిపుటు.

ప॥ చదివించెద గురువు నొద్దు । చకువుకోర నాతండ్రి॥ చ॥

అ॥ చదువనివాడు మూధుడై చెపు । జదువ సదసద్య వేక మొదవు॥ చ॥

మ॥ పదుపకి నేగెల్చిన జగములు - వైభవ మొక్కంతయు జూడవు । వదలని మాంద్యముతో సంఘని - వలెనోకమెనోయెరుగవురా॥ చ॥

గ॥ సాటిభాలుర తోడగూడి - యూటాడ వే కోర్కెగోరవు । మేటిశస్తా
స్త్రీములు గల్లిన - చోటముచ్చుట్కై ననుండవు । సీంగ సంంక
రింస కొనవు - సెరతనమున హస్యములాడవు । మాటూడవు కల
కల నవ్వి = మరివైరి వానివలె నుందువురా॥ చ॥

౬॥ గంజపోలీక . రెట్టిగావించెక్కెన్నెజ
 మగు తెల్పు దీపంబుసంటివిద్య
 చెడుగుణంబుల సైల్ శీఘ్రుమెఖంపించి
 మంచి గుణములు గాచించువిద్య
 కష్టశాంబున గడువొంటి పాటున
 నుల్లము నోదాచుకుచుండు విద్య
 విద్య శాశ్వత సత్కృతిక వెలయజేయు
 సహాపరంబుల విద్య తరింపజేయు
 విశ్వమంతయు సడేపించు విద్యగాన
 విద్య సేర్చుము వేగ నాపెరితండ్రి॥

మంజరి - భన్యసి.

- ౨ అనిచెడా మర్కులను గురువులకు - నవ్వించెనబ్బాలుకు
 గవకకళిపుండు సుషుహూత్కుంబున - గంజాత్కు భక్తిలోలును
- ౩ ప్రశ్నాధుని గురువులు చదివించెరి - గంధంబుల గౌన్నిటిని
 నాశ్వదమ్మన సూత్కుబుద్ధి యత - డవ్వగించెనన్నిటిని
- ౪ అంతట గౌన్నిదిసంబులు గడువగ - నసురభుత్కు మదిలోన
 బ్రాంతుండేమి పతించెనాచూడగ - వలయుననుదు దలవూన
- ౫ గురువునొద్ద సున్న సుతుబిల్ పించి - కోరిక యువైష్ణములూర
 నరునుగ నొడలందిషుకొని మదిడి - యనియె స్వేచ్ఛక మిరా॥

౧౧ కోకి-ప్రియ - చతురశ్రీగతి.

- ౬॥ ననుగన్నతండ్రి పలుకర - తనయూ నాతోడ ॥న॥
- ౭॥ తనయాలాపముగదా - జనక శ్రుతి భూమణము ॥న॥
- ౮॥ అనుదినమును సంతోషణము | జనిత శ్రేమ సంశోషణము
 వినుతోల్లి సతుపు జవఫలమూ - ఘునదానవ కుల జలధిశశీ॥ న॥
- ౯॥ అనుచు.జెకిక్కలి ముద్దిషుకొనుచు గాగ
 లించుచుకు జంచుదువ్వుచు నెద్దినీకు

భద్రమై యున్నదివ్యాసు వల్కమనగ
జనకునకు సర్వవేత్తయో తనయుడనియె॥

१७ వణ్ణాఖ్యాపియ - ఆది

ప॥ వినుదనుజకుల మంచివిశదముగ విసిపించెద నాకుదోచినమంచి ॥వి॥
అ॥ గనుమెల్లదేవో ధారులకుని - ల్లనుచీకటిపాడు నూతిలోవ
లను గూలక మిారుమేమను మతి - భ్రమణంబున భేదబుద్ధితేక॥
మ॥ ఆనయంబును సర్వము విష్ణుమయం - బనియాతనియందుల్లముజేర్రి;
పనమందుండుల మేలని తలచెద - ననుమానముడిగి యాత్రా
రామతో వి॥
గ॥ అనుచు దనకున్యిరోథియో హరిసమ స్త
భూతమయుడంచు దద్భుక్కిపోణి యుంట
యొల్లభంగుల మేలను పెలవాని
కిట్టులనేహేమ కళిఫుడోకింత నవ్యి॥

१८ హేమవతి - రూపకము.

ప॥ త్రయిజుదినీక దెటు - బుట్టెరా నావైరిపట్టి॥
అ॥ చెట్టగా మరెప్పురైన - జెప్పిరా - నీకెతోచెన ॥యిట్టి॥
మ॥ కట్టయాభాగ్యవులే - కాంతంబున బల్కిరా | బట్టబయలు
పగవాడ - వైపుంతుని బాగడైదేల॥ సి॥
గ॥ సురక్షిన్నరనాగ భే - చరుంసు సుజికంచుటయో | గరుషయత్తనిద్వా
ధర - గంధర్వలగూల్చుటయో | మరిసిద్ధులగెఱ్చుటయో -
మానుల బాధించుటయో | హరిగిరియంచు న్నదుమో - హం
ధుడవై చెడనేలర ॥యి॥

సీ॥ అనుతంప్రాణి మాటలు విని పురోహితునకు
స్తును బ్రహ్మముడింస్తుమిార
మోహనిమూడునంబున జేసియెవ్యని
యెడల దత్పరులైన యెరుకగలుగు
పూరుషులకుడు దాముబరులను భేదంబు
తెలియబడదోయుట్టిదేవుగొల్లు

(3)

హరికథ.

నజ్ఞుల హతమకన్యలకు సేవ
 మరసి నర్యాత్మకుడైనయాశు
 జ్ఞానలభ్య నిగ్నిసేన జాలైరి
 యినుము నూదంటిరాతి చెంతగెటుదిరుగు
 నాహృషీ కేశునంటుట కట్టుదేవ
 యోగమున జేసి నాచిత్తుమొగి భ్రమించు॥

ధర్మవతి - రూపకము

ప॥ హరినివిషిచి నామపి త్త - మన్యల బేరుచెటుల శ్రీ॥ హ॥
 అ॥ అరవిందము మానిమదన - మందుదేటి వాలునాశ్రీ॥ హ॥
 ఖ॥ సరిగా మందాకీనిలో - స్నానమాడు రాజమాంస
 బురద సక్కాగుంటలోన - ముగ్గుటుకాసించునె॥ శ్రీహ॥
 గ॥ మంచిమావి మానికోయి - మంకోపేసుపేరునా
 ఖుంచువెన్నెల గ్రోలుచకోరము | మంచుగడ్డకొరుకున శ్రీహ॥ —

మంజరి - ఆరథి

ఇ॥ అను ప్రస్తుదుని ధిక్కరించి యిట్లునె గనకక్షితుతోద
 నొనరబుకోపొతుడో యనురనాథ - యూరక సరిబడు వాడ
 ఉ॥ కొడుకుగాడు నీకువీమ రౌతున - కులమునకుస్వత్తుండు
 కడు దానపాంతకుర్చైన హరిణ - గాదనక పొగమచుండు
 ౩॥ నీతనము నేము మంచితుల - నీళుతిపదుని జేసెదము
 మాతోదబంపు మితని కీబుధి | మరి తొలగన్నోసెనము
 చు॥ అని శాలుని దనవెంట బెట్టుకొని | యప్పురోపొతుము సెప్పు
 ఘునపాతంబుల నాతనిక గౌంత | చాలము నీతులుమ ప్పు॥
 గీ॥ ఇటుల నీతులకోధించి యెట్లుకేల
 కతనికింగల బుధి దిస్సితి నటంచు
 నెంతయున్నమ్మయప్పురోపొతుడు సంత
 సంబున నాపుతుసెశ్వరుని సన్నిధికని.

ఱా రిషభప్రియ - (తైవు)ట.

- వ॥ ముందరిక్కొనే దండ్రికి శ్రేముక్కమని ప్రహోదుని॥ ముం॥
- అ॥ అండముగ దసతలిచేత నలంకృతుడై యున్నవాని॥ ముం॥
- మీ॥ డెండంబున నడుడునకు మా | రి దలంచి మైమరచువాని | పొందు
గాను విష్ణుభక్తియే | పురుషాకృతిగ నున్నవాని॥ ముం॥
- ఎ॥ జనని గర్జుముఖాచ్ఛిన మొదలు | శౌరిధ్యానము గల్లువాని | సెనసి
తనలో విష్ణుమయముగ నెలజగముం జాచువాని | విసయకారుణ్య
వివేకలక్షణాదిగుణముల కాటుపట్లు | యినవాని బుధలోకమానుయ్యని
సేవున దనశిష్యుడగువాని॥ ముం॥

గీ॥ ఇట్లు ప్రహోదు నప్పురోహితుడు హేమ
కశిపునకు శ్రేముజేసి యింకను బరీతు
జేసికొమ్మున దండ్రి యచ్ఛిరుతవాని
దొడలయందుంచి ముద్దిషి నుడివె సిట్లు.

ఱం లతాంగి - ఖండగతి.

- ప॥ నాకద్వాత్సంబయ్యే | నాతండ్రి చూడగను॥ నా॥
- అ॥ నీకింత కాలంబు | నేర్చైసది నీగురువు॥ నా॥
- మీ॥ ప్రాకటముగ సేచ్చిన | పద్యంబోకటి చదివి | సాకల్యముగా వి |
స్వప్తారము నుడువుము॥ నా॥
- గ॥ నిన్ను మెచ్చరు చదువ నీతోడెబాలకులు | అన్నిటి సమర్థులుగ |
దానీశుల | నెన్నువు నీతీకాగొని యావ్రందువొయంచుకు | గన్నారగ
నుగొన | నున్నాడ న్నాన్నా॥ నా॥

క॥ అని మచ్చికతో గురులకు
గొనగోళ్ళకు దుబ్బి ముద్దునోను చెంతయ్య వే
డకు నడిగినన్ ప్రహోదుడు
వినుపించెను దండ్రికిట్లు వినయముతోడన్.

ఘాచస్పతి - (తైవు)ట.

- ప॥ శ్లీచదుప్రలలోని మర్మము | నేజెపైదను వినుము తండ్రి॥ ఎ॥
- శ్లీకలగాంధులక్షాత్రమ్ములు | గలవు పెక్కలవన్ను య్యే॥ ఎ॥

మ॥ ఎల్లవుషున్నఖ్యము మొదలుగా । నిలదౌమైది భక్తివిధమృతాల ।
నల్లహరిన్ గొలువ భద్రం । బనద మనోవాక్యాయంబులా నె॥

ఱ॥ చెలగు వెన్నెల గ్రుడ్డివానికి - చెవిటివానికి శంఖారావము । వెల
యు చదువులు మూగివానికి । వెలదుల ప్రతిసముంసకునకు । చెలిమి
గృతమ్మునియెడ హవ్యంబులు భస్మరాసియందున । వలె వ్యర్థంబయ్యే
డు శ్రీహరి । భక్తిలేనివారు బ్రథుకులా వె॥

చ॥ హరికి సమస్తకర్మములు నర్పుణసేయకయున్నవాడు శ్రీ
హరి కద్దబల్కావాని దనయయ్యగ నెంచనివాడు ఘోరదు
ర్భుర భవవార్థి దాటు తెచ్చు వానికి మోక్షము గల్లుతెచ్చు పె
క్కరయగనేల తాస్తుము లహా హరిభక్తియే తండ్రి మేలగున్.

గీ॥ ఇట్లు శ్రీహరిభక్తి నుతించి తనదు
బుమత పల్కెడు పల్కులు ముల్కు లట్లు .
చిత్తమున నాటు హేమకళిపుడు మండి
పడి పురోహితు జూచి యిబ్బంగి ననియె,

ఱ నట్టభైరవి - ఖండగతి.

ప॥ ఛౌర మోసముజేసి - తాహా పురోహితుడా॥ యోర॥

అ॥ హైరిభక్తిన్నప్పి । బూలకుని జెరచితివా॥ యోర॥

మ॥ సారముగా నీతులు । జడివించక వీనికి భోరున హరికథలన్ ।
బోధించితె చీచీ॥ యోర॥

ఱ॥ అరయ స్వామిద్రోహ । మూచరించితి వీవు । ధరణి నురమాత్కు
డును । తథ్యముగ విప్రుడవో పరగ నథర్మంబున । వర్తించెసి మంత్రిక
దురితంబగు రోగము । మురికి వానికింబలె॥ ఛౌర॥

క॥ ఇట్లు విలయ కాల రుదుని ।

యటులన్ గ్రోధోగ్ర మూత్రింధై దనుఝండా
భక్తిచె బల్క బురోహితుడ్క
గటుకటు బచేయటులనియే గదువినయకుసణ॥

ఱ ఖరహరప్రియ — రూపకము.

ఫ॥ తప్పులేమ మావలన దైత్య చందుమా విషమ్॥.త్ర॥

అ॥ చవ్యన మాపై నేరము | స్థాపించకు కోపించకు ||త్త||
 మి॥ ఎప్పుడు నీపామ్యుతిని | యట్టిబుద్ది చెప్పేదమా | యిప్పాపసీకిది
 నైజం | బింతయు నిజమోయప్పా ||త్త||
 గ॥ అరయనీవురోపితులు | మదియగాకభాగః వుఱము | ధరణేన్నశ్యావ
 తులము | తిలప నీకుశత్రుతులమా | కరప మితనికిట్టిబుద్ది | మరి
 యెవరుస్యప్పులేదు | హరిభక్తి స్వభావమితని | కదుము నీనేచూక
 కొలది ||త్త||

హ॥ ఇటుల బల్కెడు నప్పురోపితుని యెడల
 దప్పులేకుంట వరికించి తగదలంచి
 సంశరూద్యుత కోపముల్నందచెంప
 దలను బరికించి యట్టనె దనయతోడ ||

అభోగి—రూపకము.

స॥ నీకు గురువు చెప్పనటి - నీతియెట్లువచ్చేరా॥ నీ॥
 అ॥ వాకోను మరి యెవరు చెస్పిరో | వారి శేరు పుత్రతా॥ నీ॥
 మి॥ ప్రాకటముగ వీరదనజ | వంశజండ వయ్యానీవు | వైకుంఠని
 బూగడసేల | బనికి రానివాడ వగచు॥ నీ॥

క॥ అని ధిక్కరించు తండ్రిన్

ఏని ప్రప్రహ్లదుండు పిన్న నవ్వులయ్యంగన్
 ఘనషిష్టుభక్తి ధైర్యము
 బెనగోన నవుడెట్లు పల్కె లినయమతోడన్ ||

మాహన—రూపకము.

ప॥ దౌర్ధకనే హరిభక్తి | ణాది | తోడనే పుట్టుకున్న | సురవైరీ ఎ
 నుమః తండ్రిన్ | చోప్పురిగించెదను నీకు ||దొ॥
 అ॥ అరయ గృహవతులై విష - యూనక్తినంథులై | సరిచర్యుత చర్యుఽ
 ముగ | జచ్చుచు బుట్టెడు ఎారికి ||దొ॥
 మి॥ తుములుఁ జెప్పిన నైనం | బదపడితమయిచ్చనైన | మరియేము
 ప్పునైనైను | నరణ్యమన శేగియైన ||దొ॥

८ భారి గ్రుడ్దివానినూత | బట్టుకొన్న గ్రుడ్దివాసు | తలవ నభీష
నుంబు | దాచేరగ లేని యట్లు | బలుకమై నిబద్ధులైన వార
భెరుకతోడ విష్ణు | గలియరుకించనుతోని - పృమాలైన భక్తు
లవలె ||దొ||

९ తనర శోధింపగాబసి | యొను సమస్త శాశ్వతములను | వినువెయ్య
ఉండిగాధలు | విష్ణుభక్తి నావలేక | పనివసి దుమేధాన్నిని | పార
ము ముట్టగవచ్చునె | ఘనప్రోధలోభ వెంపూ | కారణ సంసా
రాంబుధి ||దొ||

గీ|| అనుచు (బహుము డతి కై ర్యామును విష్ణు
భక్తి తత్త్వరుడై యట్లు బలై నోర్య
జూలక హిరణ్య కశిపుడబ్బలు దొడల
నుండి దిగ్ద్రోసి మంత్రులనుగనియట్లనె ||

సూర్యకాంతము — త్రిపుట.

పు|| వింటిరా యాపితృద్రోహీ | పేండంబులు మొరెల్లు || వి||

అ|| ఒంటు భంగి బినతంద్రీన్ జంపిన | పంచి నెట్లునుతించుచుండె
నో|| వి||

ఖ|| కంటిరె నాశత్రువుతనకుఁ | గడువైరియని యెంచక యాతుం
టరి హరి భక్తి మరిగినా | తోఁగగోని చావబూనె నకటా ||వి||

८ కొంచెమైన భయంబులేకి | కుక్కరడు తేనతంద్రీనైన నన్ | వం
చించి యటుల నాపగి | వాని స్వాస్థేంచుచుండె మంచి తనమున
హాధించినన్ | మానక పంతము బ్యటైను నా | కెంచగబుత్తురూపమఃన
జ | స్వించెన్ దుభకర వ్యాధి యవ్వామా ||వి||

९ అవయవంబుల నెముక గుళ్లిన యవయవము దెగగోసి మిగిలిన
యవయవము రత్నించు వైద్యుని యట్లునే ఏని | నవినీతుగుల ద్రో
పాల నథము | హరిపతుపాతి జంపించి | ప్రవిమలంబు గావించెద
మద్యంశము | వీరవ్రత విఖ్యాతిన్ ||వి||

క|| అని యటుల హౌమకశివుం

డనూన హరిచింత నామ్మతా స్వాదున్ ప ..

జీవమొదుడు బ్రహ్మదున్

మనుమాడగ బనిచెనపుడు నుప్పానురులు ||

శ్లో: చాయోషాకమలాధి నాథజ్ఞితరక్తోలు మందేహాదై

• తేమార్ణవ దవాసలావిషుభ ముక్తిసౌన సర్వామగ

ధైమాషంషటగేయ వేదమయ భూతేశా సత్యసంచారప్రా
తేమార్ణవ ప్రశట్టోదమూ యరసవల్లి నూర్యనారాయణ॥

పంచచావుకము: సరోజమిత్ర లోక నేత్ర సాధుసౌఖ్యదాయకా

నుఫురచ్ఛరిత్రీ) సత్యపాత్రభూరిదేవనాయకా

చరాచరాది కారణాయ సాధ్యరోగ మరణా

ఆపిషుగమ తస్కరా సదార్ఘనవల్లి భాస్కరా॥

శ్లో: చిత్రాంపుము హేమకశివుడు తసదు

బ్రాలుడా రక్కనులచేత బలువిధముల

నైన జావకయుండుట కద్మఖతంబు

ఉంచితనలోన దానిట్లు చింతజేసె॥

చక్రవాకము-త్రిశ్రగ్భి.

ఇ కొండమైన శాపాసి - కుట్రదేమి హేతువా॥ కొం॥

అంచిత తేజమృషినా : నంతకంతకు న్నుకెళు॥ కొం॥

ము: పుణి సముద్రంబున మం | పించితిదాపాగ్నింగా | ల్పించితి (గోలిం
టక్క కుషాగుల గ్ర్హిక్కించితి॥ కొం॥

ఏ అంచితెలియ బోధజీపి | నొమధంబు లెవ్వియైన | దరుగడు తేణో
బుబులా కైన్నమైకింతము బొండడు | వెనువడు దిక్కుల శారడు |
మరికంట్లనిపి వెట్టుము | జోరడు శరణుతల్లికైన | నెనుగడు తన
చేహ్మైన కొం॥

అ పలుమును నేజేయుభాధ | పనులతోడ దెలువుకొనడు | తలపగ నా
ముగ్రమంబు | తనకనుగ్రమాముగ నెంచు | కలుగడు నెత్తురు
మేచ్చు | గండడు నొప్పియు నొచ్చదు | భలిభ్లి యిచ్చిరుతనిదివ్య
ప్రభువమేషు తెల్పు॥ కొం॥

గీ॥ పోల్చగాపీనుదివ్య తపోబలుండు
గానజంపనసాధ్వ్యండు వీనితోడి
వైరమున జేసినాకు దవ్వదు మృతియని
వెతుటు నురారికి బుర్రోహితుడిటులనె॥

మంజరి- రేగు ప్రి.

- १ అకటు యుక్కుజాలి దూలవలెనా । యనుర నాయకానీను । సకలవిగీశ
వ్రాతంబునొక్క । త్యాగమున జయించినావు॥
- అ వీదనగనెంత లోకంబులోన । నీడుముదిరినకొలది । వీషున్ననసహా
వక్రబుద్ధిన్ । వీడుగురు సేవనంది॥
- ఒ తుష్ట్రాచార్యులు వచ్చునందాక । చూదు వీనిచేమనక । శక్రద్వేషణ
బుద్ధి వీనిక్క । సలుపు నాతండు గనుక॥
- ఔ పింతుల్లకుమని వుర్రోహితుండుక్ । శ్రీఘ్రుంబుగ్రబ్రహ్మముక్ । అంత
రంగముక్ ద్రిష్టమెంటగౌని । యరిగే హరికథామోదుక్॥

గీ॥ అంతనొకనాడు నొజ్జులు చెంతలేని
వేళ నాటలకున్నన్న బిల్చుతోడి
భాలకుల గుంపుగూడిక యువ్వారితోడ
నలరి ప్రహ్లాదు డిటులుపర్మానమిచ్చె॥

నవరోజు - తది.

- ప॥ వినుడీ మింక మంచిచెప్పేదను - విశదహసగ నేస్తులార్॥ వి॥
- అ॥ మనకుదగిన చదువు చెప్పుకొజ్జులు మనల మోసకుచ్చుచుండేగాన॥ వి॥
- మ॥ గనుచుంటిరె మనవంటి భాలకులు । దినదిన మెటుకొందరుచచ్చదరో
గనుక సెరిగింతు సత్యమాదారి । ఫున శాస్త్రీయబు ॥ సారముదీసి॥ వి॥
- గ॥ ధరమానువ జన్మంబు దు స్తురము । మరి పునరుణోట దుఘుటము
అరయవాని కాయుఖు నూరబుము । లందునిద్రచే సగముచెడ్డు
బరికింపగ దక్కినసగమందున । భాల్యము గడచిసపిమృటును । గర
మును యావన కోమారవాధు । కములను దశలుమిగులనరుడు ।
విర క్రోదలియ స్వీయవరకీయ । భిన్నభావాంధకారమున । సరిగా
స్వకీయకముకమునక్క గో । సన కాయ పుర్వాధందముక్కు । త్యావెరుగక

ప్రపంచ రితి ముఖ్య

విష్టిజుక్క గృహమున | దృఢమోహపాశబదుండై | వరకళీత పుత్ర
మిత్రతథాంధవ | పత్రుడై తుడమూధుడై చెడ్డు | గురుసౌఖ్యంబులు
ప్రాథములట్టుల | గోరక్షవచ్ఛును గాన వృథా | నరిపుచ్ఛక ప్రమూన
మున నాయువు | జవ్యవముననే మేల్కొనుచున్ | బరహభాగవతు
ధుక్కంబులను | నరించి జీపించువరకు త్రీ వారిస్తృరణనే చుచ్చా నంద
మున : కర్మించెవలె సంసారంబు ||

శ్రీ మార్కియుష సేవకసియంము రేసియక్కండై

పూర్వికారణమన్ని భూతము లకు
అకాశమట్టు సంశేషించియు
దానెద్దియుంగాక తనరుచుండు
క్షుసునిక్కఁబు గావించు నాళంము
మన్నుకు విలువను బన్నునట్టు
అతస్కి వేత్తసదదియె శూస్యము దాని
నే మాయయని మనమెరుగవలయు
పెక్కుతేల యొల్లవేదాంతసారంబు
శేషుతెల్లము గను తెలియబత్తు
ప్రదిశులవో యదియె యాశ్వరత్తేశ్వంబు
పుస్తిలేవో యదియె యాషగంబు ||
క || క్రీమిగాపవాసి లేమినే
గాపవాడెట్టు లాశ్రయించి కలిమిదెట్టునో
క్రీమిషు ఉన్ జగఁబిది
మొంచు స్నేహైశు నొద్ద నున్నట్టుతోచుం ||
అతాణ - త్రిశగతి.

- ఇ మార్కియున తేరి జరఁ | బదియున్నట్టుతోచు (కీ) || మా ||
- ఆ కుంచుభాగవతులుకాక | బ్రఘ్నులైన వారికెల్ | మా ||
- ఇం ఆఁయుగ స్వాధూతద | యము నిష్కాపట్టుంబును | బరమేశ్వర
ఫ్లీకె - భ్రమోష మాతులగు వారికి || మా ||
- ఎ కుంచుక్కుఖుజాగరములు సమములనుచు దెలియులేక || అరయ
శ్రీశ్వామిక్కురు | క్షున వీష్మగోల్యబోక | ధరనాణా భంగములగు ||

తరుణీ తను భోగములను । మరిగి చచ్చి పుట్టిమరల । హాయంజడు
నజ్ఞానులకు ॥హా॥

గీ॥ స్వాష్టిశాగత్సుష్టుల సాక్షియైన
వాడెనూత్యుదసంగ శ్రీహరిమనంగ
వానిమహిమనుదోచు నీలేనిషగము
గానవానిని ధ్యానింపగల్లు ముక్తి॥

మలయమంరుతము - త్రిశ్రగతి.

ఐ॥ సిక్కపుభక్తికోబమ నీలపణుడెన్న ॥

అ॥ తక్కిన వ్రతక్రతు నిష్టలజిక్క బోవడన్న ॥ని॥

ము॥ ఎక్కడినారలక్కెన మారేమాపులవారిక్కెన । నశ్శవవారలక్కెననే
దక్కుఫవారలక్కెన ॥ని॥

ఱ॥ హరిమయము సమస్తజగం । బని సమదృష్టి గొంచి । అరయిఖ్యల
భూతకోటి । యందనయము దయసల్చి । సరిగాసత్యంభాడి । సాధు
అతో జ్యుట్కూడి । నిరతంబానువాళ్లుల । నయంమపులకించిచేయు॥ని॥

ము॥ అనయంబుఁ హరికేళవా సకలకత్తాడ సర్వలోకేశ్వరా
వసబాక్కు పరమాత్మ భూతదయ గోపాలాసప్రవు నారాయణ
ఘనసంసార పయోధిమున్నిన మమంగాసాడి విజ్ఞానమి
మృని నిష్టామత బ్రాంమున్నపరకు న్రాంధించుడీ దేవునిఁ॥

శ్రీరాగము - చతుర్శ్రగతి.

పు॥ హరిని భజింతమస్యంబుత్యజింతము । త్రింత మీజస్యము । మి
త్రులారా ॥హా॥

అ॥ నిరతము శాంతము । గురువుగ నెంతము । భరింతము దీనుఁ ।
నజ్ఞానుల ॥హా॥

ము॥ అరిషడ్యురంబుఁను జయింత । మనవరతము సత్యంబె వచింతము ।
గురుతుగ విశ్వాసంబె స్వరింతము । మరినురి సాధువుల మున
రింతము ॥హా॥

१ సయుచ్ఛముకయును సద్గుప్రాణులయేడ నిలుపుదము త్వైతినిష్ట
కముకడ | చైప్రగ్రి భూగావత సేవునుసేత మలపరకాంత లునమ్మగ
జూతేమ | సలుపురు సేపూఢివము దిగ్ద్రితము | సలలీతముగు
మోక్షఫలము గొతము॥ మ॥

మంసారి - బిలహరి.

२ ఆని ప్రశ్నముడు ఓధించేగవిని | యానురార్ఘుకులు చెలంగి | వినిసంస
క్షమి చేసించేయి | మిషచింపగఁసమాంగి॥

३ చమ్మక రిక్రూచు హా హారి హారి యుని | చమ్మట్టుక్కడు చరచు
ఒమ్ముగ పెమ్ముమామంచీంగముని యొక్కడు బిగ్గరనరచు।

४ వాక్కథ విస్మృతం చొఱ్ఱుజ్ఞికడ | కరుగావమును నొకడు
పాకిథ కేచెప్పుచేప్పుక్కచుం | యగ్గిండచోపు నొకడు।

५ కుప్రశ్నముడై తిక్కి తెప్పుకుపువు దైవంబను వేరొకడు
దైత్యేకుప్పుక్కచు కుప్పుకుత కుల దౌత్యుచుండు వేరొకడు॥

६ చేకట్టిజీకంబు ఉప్పిపు కోతిగాప జేసి
సభ్యు ప్రపంచులు నోచెయభుక్తులను
ప్రముఖక్కల గ్రావించు విఫము గురువు
చెప్పుస్వామిక్కెప్పుక్కచు జరుపేనికిటు॥

ఇట మక్కుపుతూగికాని చతుర్శ్రగ్గతి.

७ సేపుచు చేసా కులాలా | సేపైడింపు నొమోల ||వె॥

८ ఉనిమా నాముఁంచాలు | నరింా కుప్రోకము లందైన ||వె॥

९ మోచుకేసు ఏక్కు లి ఉపిమించుపే | నరగణోదు కరువలివడి తు
డునే | జూక ద్వాగ్గిచుకుల జముకు ప్రాణుల | బారిగొనండు నాస్మాను
దాట్చి | ఇన్ |

१ చైప్రగ్రా విష్ణుండే పీచడని | చెప్పైదానీ గోర్గొప్పిగా
శ్రుతులుచుసంటి వాచేనివాము వేల్పులసేజంవనెటుణ్ణాయె

కదున్నతిడి భాలకులకు మో । క్షమం కాన బుట్టించి విష్ణువిఖా
గడ కులాచారముల్ జెగణునిన్ను । గడుదురాత్మజంపబుణ్యవుగు॥ వై॥

గీ॥ ఇట్లుప్రతయ రుద్రుసేశున దనకెది
దిక్కొచ్చెయ్యది బుమె లేలుస్తుమంచు
జంపబూను తండ్రి సన్నిధిఁ బ్రహ్మదు
డనియె నిటుల జిరునవలుగుచుండ॥

అ३ భవ్సియు-చతుర్శగతి.

ప॥ తెలియు మాత్రగృఢీ యెల్లు । దిక్కులకు ద్విక్కునవాడె నా దిక్కు ॥ తై॥

అ॥ బలులకు దుబులుఁకు నీకు । బలమెన్యండో జగత్తికి వాడే బలను
నాకు॥ తై॥

మ॥ చౌగునాడు శాలనూపంబుఁఁ । గులిశేషములగుఁఁశయుం
డై । ములగు నావిభుదు ఇగుమాయుత్తానై । మించులీల సృష్టుది
క్రస్యలు॥ తై॥

ఱ॥ సరిగాఁశుంబు సేశుపూ । సరిచి శుంబు కంట్టవైరి జగమందుగలడ
పరువడి లోకముల్లు జయించిన । ప్రభుష్ణనింప్రియుభుఁ నోచులేను
అరిషుద్వ్యర్థంబుల దెగ్గోసి । హరిభుడ్వై సుక్కుసుసుము॥ తై॥

గీ॥ అనుచు వారిభుక్కు మగ్గుడై యథులఘుతు
సమత బరిగెను క్రుహర్షుడు శాఖావాదు
సాధునమ్మాదు నిఃశ్వేము జుపదలచి
పేమకళిశుదుత్యుఁఁడై యుఁఁసుయె॥

సువర్ణాంశి-చతుర్శగతి.

ప॥ హౌరుమణి చంపినజచ్ఛైద । నని లెంపుఁఁచేసెదేలు హౌ॥

అ॥ తులైడు జగములకు । నీహండనేనై లి । లేరెందురాకస్సు । తూరు
తెవ్వు॥ కౌర॥

మ॥ వీరుండగు నాతస్సుని జంపిస । కూరణమాన జగమెంతయు సైవకి
తీ । సీరూపున సేటుమండె వామ సీ । నారాయణుతో నిన్ను
గూల్లు॥ నో॥

క॥ అనిధిక్కరించు తండ్రికి

ఘనభూత సమందు మోత్తాంతా ప్రీయుదుక్క

వనజాతు భృత్తచంద్రుం

డస్సిటు ప్రష్టదుడంచితా మోదమున్నే॥

అఁ నామనారాయణైరూపకము.

ఖ॥ వెదకనేల నాతండ్రి | విష్ణుడు లేని సలమేది || వె||

అ॥ వదవక్కి భూమినభః | పాతాళములందును || వె||

ము॥ జలధిన్ గాంన దిశలన్ | జెగున్ రేన్ బవత్స్ | నలరుస్సులో
నాత్రుఁ | సభ్యాజిగస్మృయుడాహారి॥ వె||

మంజరి-చతుర్శగతి.

१ అన్యప్రష్టదుని ధిక్కరించి యక్కసక్కశీపుడాలోన
చెనట్టేహరియెందున లేడసనే | జెప్పగ వినవటుగాని

२ అగుషచక గలవె చక్రింగికిన్నరి నీన్నంభమునందు
అగ్సేతముగ సటుజూపవేని | నీప్రాణంబు, నేగొందు

३ అనబాలుడు బ్రహ్మమెదలు తృణాప | ర్యంతము నిండిన శోరి
కనబడుట సీకుచోద్యమె యాపెను | కంబమందున నురారి

४ తప్పశండ్రేడు చూడనగు బ్రు | త్వ్యక్తత నాహారి మనకు
విప్పుగనససరచేంగంబును | ప్రేయుహేముకశిశునకు॥

సాంగ - రూపకము.

ఖ॥ నరకేనరియైప్పాడము | నారాయణుడకంబమును || ను||

అ॥ చరాచరేశుడు ప్రవర్తయ | చండమాతాండు వగిది॥ ను||

ము॥ నురులు పూలుకురియ న | చ్చరులు నాట్యమాడగిం
కరుణ్ణ ప్రష్టదుగావ | గసక కశిపుజంపిపోవ॥ ను||

సీ॥ గంభీర భీకర గజాంరవంబున

బ్రహ్మండ భాండ కప్పరమువగుల

చటుల్చుట్టుచ్చుటున సంజాతు

ప్రచండవాతాహతిన్ గొండలెగయ

కాంగులూ భీకీలూభజివ్యై ప్ర
 భావళ్ళై జగమెల్ల శేనురింప
 తగుణిందు భాసుర దంప్తైనఖచ్ఛాయ
 లలమిదిక్కులకు వెన్నె లలుగాయ
 కరములుగమును శిరముసింగంబుమాడి
 నాభిక్కై గ్రిందిభాగము నరునిపోల్చై
 నలర నరసింహ రూపుననవతరించై
 నాప్రితపరాయణిండు నారాయణింపదు॥
 २. అంగులి నరసింహమూ రియై యువతరించి
 తగుణతుని గరుడ దను రౌద్రమ్యులోడ
 గనుచునుండిన హరికీనిట్లనియై దేవ
 తారి యదుభుత వీరభయానకమ గ॥

ఏ మేచకల్యాణి - ఖండగతి

హాహమువిగూ నాగద | కైతివిష్ణుడు విందు॥ హా॥
 నాయనుణనింబంది | వైయడంచినదొంగ || హా॥
 అ॥ నాయవై నానుతుని | మాటనిలపెట్టుటకు నాయెదుట బడితివా
 నారాయణా॥ హా॥
 ఇ॥ తయూకృతితోన | స్నేహదరించెవవా | నీయుచ్ఛడగించెద
 స్తోరకనిఖ్యను || హా॥

మంజరి - శ్రీరాగమ.

- १ అని కసక కషిండాగ్రహంబునన్ | ఘనగదతో బిట్టేయన్
- २ తృప్తికరించుచు మనుణసింహంబు దెబ్బునవానిన్ డాయన్
- ३ జీరిగరుమండు సర్పమంబుట్టు | చెలువున లోకువజేసి
- ४ యూరూప్రాందసే వానిగుండియల్ | జీరిప్రేవులందిసి
- ५ తిన కంతహశరము లుగ గావించి | తక్కువై తేయసేనే
- ६ ఘనచక్ర విషారమున భరిమార్చి | గదియవై నభలోస్తు

४ రౌద్రంబుగ సూక్ష్మవు నరహరిత్ | బుసన్న సేయగలేక
రుద్రాద్వామమలు లత్తీస్తుయెశంకా - రుద్రులైయుండవీక ||
సీ॥ ఆజుము ప్రేపణ్ణిమునక సెసట్లు లోధుయ్యై
చూచితే యాయైలుసురలకైన
నలురమూడేచిక్కై శాయుంకర్షుడై
రౌద్రముగను నాయాయముంచు
తేరిచూడగారాక తీక్ష్ణస్తుమీంగోర్ను
వామగావున సీచుభు కిమెరయ
శాంతుని గాపింప జనుఖూ శ్వాలుఖూ
స్ఫుంభు పుములా ఊరిచెంతి జీరి
వందనమునేయు రౌద్రమారవాని నశ్శును
చెల్లగ్గాచూచి జీభుపోచూ వ్రుత్తాన నిషుర
తనునుచుపుకించి గద్దడకనుజెలంగి
పరిషుత్తించే సత్తుంకుపోదాక్రూలెనగ ||

భింగముక్కుయ - రూపక్కు.

- మ॥ దేవసంశ్రితామనా | బ్రహ్మపతితి సామనా || దే॥
అ॥ కేవలసత్యానందము | యూ విబుధజన రేయు || దే॥
మ॥ నీవేసగుఱుండవుమరి నీవేసిగుఱుండవుక
నీవన్నియుగావేదువు | నీసిశ్శుంబెయగదరము || దే॥
గ నినుసుతిపలేక లుంపుడు || నీ దివిజులూఢుంపు గనియుజుక్కులంగడింప
కడగుపిలుక్కాయుతో | పరుంకి సేపుముంటే | బరకంతయు సిగులేక
నునుసెయుసిన్నింటేవో యు | వాథుఃధుసరముల్ను || దే॥

దండకము.

జయుజయ సర్వజ్ఞ సద్గై నర్వ్యాంత రాత్మ్య జగత్పుషినంసాపనో
తాపుటనామక్రములు శ్వాపుధానా సదాసామ్మిథూతా నిరాకారకూ
టస్థవిశ్వస్యస్వరూపా తురిచూ యపేద్వ్య ప్రభూ సచ్చిదానందతేజో

వారు నిష్టనాక్యులిము క్రింబుద్ధాత్మతు త్వ పరిజ్ఞమ్మ సీయొక్కి సంతు
ఖికే వంశముక్ గేజుఁ, ద్వీక సౌంభవ్యుతు న్నె య్యాముం బౌరుమంబుక్
ప్రతాపంబు సిష్టాబ్ర్యామ్జులు ప్రచ్ఛిమ్మింబుక్ జపంబుక్ దపంబున్
మహిస్ జూలావాగుంతిచుమాధీచు చుండుబున్ క్ర్యుక్ సేచుఁగ్ తోకున్
సత్యమ్మాబుస్ కూసంప్రత్తురామ్మున్ క్ర్యుక్ త్తుమ్ క్ర్యుజ్జుప్రత్తురథ్యానుస్రా
ముఖిపోదరిప్ బ్రాహ్మణాశీషుకండై న్యురిషుండై న్యుల్డైన న్నినున్
భుక్కిన్న్యుప్పుకున్ గోలు సేపిస్ గచుంభు క్ర్యుసంచుంస్ తోల్ సస్నెస్సుత్తింతు
స్సునుంసార్పు చుమ్ముండైస్సు క్ర్యుసద్దరు న్లైస్ ఉపుచుముంబుసి ముక్కీ
స్సురుండందు గూపువ్వుప్పుత్తు ప్ర్యుట్టిచుఁగ్ గుంపంబుచే సీసరోజుసనాదుల్
భుయంబంకుచున్నారు సీసోవుమాన్ముత్తు మొపాట్లి క్ర్యుసుండచుక్కారముల్
మంగళాధూరముల్లాని కొప్పిల్లాస్ స్సుపుంబుఁ స్సుపుశ్శీప్పుక్ క్ర్యుర పర్పంబు
స్సుపులి భూధుంబు ప్ర్యుట్టేచుంస్ జుస్ న్యుంట్టు స్సురుకంబయ్యై సీరాక
ము న్నాధుమామకంబు గుణించి న్విట సేక్కీ తోపం భూమణి నిర్మ
లూత్యు లివుచుఁచు ప్ర్యుట్టు ప్ర్యుట్టు చుంచుత్తుక్కువ్వున
డంపుల్లిపుథుప్రాభువంబున్ ప్ర్యుల్లాప్యుల్లాత్తు ప్ర్యురుంబు కాల్గ్రీ
కుండాభు సేత్తుంబునే సేస్తుసంప్రత్తుల్లిపుల్లి సేట్లుప్పుక్కుసి దుర్వారసం
సారదావాగ్గికసే జంకెడ్స్సున్ వోహాప్తు సేస్తు చేయు దేవ నానావిధా
గమ్మాగమ్మంబు ఉబ్బు తోపం ఉయిచు సండహ్యమానుండనై దేవం
ముంపాంబున్ గూలు స్సుద్దరుపుంగ దేవంప్ర్యై యూలోకసోఖ్యంబు
శీనై భువంబు క్యుచ్చాంపుల్లి సండహ్యమాప్తు ప్ర్యుత్తుపుల్లాని చందంబు
సెన్నుంగ లేసంపులు ప్ర్యుపులుఁ లేసాంబుల్లి క్యు న్యురుకిన్ గొన్నెలేక
మానుగ్గిసంపులు ప్ర్యుపులు ప్ర్యుపులు ప్ర్యుపులు ప్ర్యుపులు మూ
నపుం దేప్పుడు యుచ్చు యూ ఉక్కులైన స్తున్ జూర్కులైన స్తురెవ్వారికి
శీపుండగు లేని సీపుంపుల్లా ప్ర్యుపుల్లా ప్ర్యుపుల్లా తొపు దయుసాగరా
శీడువాత్సుల్లు స్తుమండున్ భుక్కసంత్తు న్యువిలాసువత్తారంబులన్నువు
ప్రాలూమనాంబుగు భుమ్ముచు న్నాధులంగుఁఁ ప్ర్యుపుల్లిక న్యుత్తుగావింతువు
యన్న సీకామహమాండుసంము స్తుము చుంచుత్తింపగాప్రుదు గ్రిత్తంబు
మృష్టాన్నాసారంబులు న్యుప్పు న్యుప్పు వ్యుంవగారాదు గ్రిస్సుండ్రు బ్యం
దముండగాగుయ జుస్సుల్లు ప్ర్యుపుల్లి ప్ర్యుపుల్లి ప్ర్యుపుల్లి ప్ర్యుపుల్లి ప్ర్యుపుల్లి

దుర్భాషలాటించు కర్ణంబులు న్నీకథాజాలమలీంచ విత్తీరుగా నిందియు
పదుకై తుచ్ఛసాఖ్యంబులన్ వొర్కుచు న్నిన్ను సేవించగా లేని మూర్ఖత్తు
లంబావి శోకంతునే బ్రాజులొవాడు నిన్నాత్మలో దారువందగ్నిచందంబు
గ్రాగందురో యాక నీభ్రక్తి నాకెప్పుము గ్రాజేయంగదే కృష్ణ నారా
యా వాసుదేవా ముక్ందా నమ సే నమ సే నమ సే నమః.

క॥ అని వినుతిసేయు ప్రపణ

దునిభక్తికి సంసించి తోయజనయనుం
దనఘూ యచ్చెద నీకో
రైను దెలుపమన నిటులత్తరి నాముడనే.

కేదార - రూపకము.

ప॥ ఎను శోధించగ నేర | నారాయణ జగదీశ్వర॥

అ॥ విషుగోడికలైల్ మాని నేగొల్చుట నీవెరిగియు॥ న॥

మ॥ ఘనసంసృతి బీచంచి | కౌమము బహుమఃఫూకర | మును నీభ్రక్తి
కడ్డనుచు మోత్సూసక్తి న్నిందిన॥ న॥

ఱ॥ ఎలమి ససించు నిహావిభవ | ములదెల్చుక భృత్యజనము | గొలువ
వారి కీదుదురు | కోరైలు కార్యపరులు ప్రభువులు భళి నాశం
గోరైలేదు | ప్రయోజనము నీకు లేదు | పొలపుగ గామ
మువృద్ధిం | బొందని వరముదయసేయుమా॥ న॥

ప॥ అనిమనిపి సేయు ప్రపణ | దుని విజ్ఞానము నకు ఒరితోషుండ్రమైయి
ట్లనియై న్నంజీత హరి | చందనుడో నారాయణుండు దయావిపు
వెత్తున్॥

హిందూ-స్తాని భైరవి—చతుర్శిగతి.

ప॥ మేలు మేలు నిన్నోబైన | మేటివిజ్ఞాని కలడె | చాలనంతసించినాను |
భాలుడ ప్రపణదు |

అ॥ ఏచ్చుముంక నాభక్తుల | కైల్నిదశకన్నమైతివి | హాటిమారగా వల
శ్రేష్ఠయన్నీ యేండ్లు నీరాజ్యము॥ మే॥

८ మరిఱు సిత్తంక్రి నాదేనూ | మశకనమునబుణ్యలోకమరిగినామ చీంత
దక్కి-హాయిగానుండు మిమిద | కరము నివంబనుభవించి | కడపటు
నాచంగట నీవరయగ నీళాలదూపమంది | సిరంబుగ నుండువు॥ మే॥
ద్వి॥ అని వరంబులనిచ్చి హరియేగెనంత

వస్తుజాననూతు నచ్చి ప్రహ్లాదునక్కను
బ్యాభిషేకంబు బాగుగాజేసి
నెట్లన నురులతోనెలవులజేరె
ఘుసభక్కే ప్రహ్లాదుకథ విన్నునార
అనముత్తై శాశ్వతాహ్లాద మందెదరు
హరిభక్కే వృద్ధికియ్యది రచించితిని
ధరను నారాయణ దాసుడ స్నేహు ||

క॥ సకల జగద్బంధుండ ది
నకరా సత్య స్వరూప నరినప్రియుడా
ప్రకటాగ్య కరుడ సే
వకజన మందార యరసవల్లినూరా॥

తోటకము॥ కరుణాకర సంశ్రీత కషమారా
అరిభీకర సత్యవిహర పరా
సురవంద్య చరాచర సూత్రధరా
సిర మోత్తసుఖుంకర తీత్తుకరా॥

“ సురట—ఖండగెతి

ః॥ మంగళము సూర్య జయమంగళ మవార్య॥

అ॥ మంగళము నీకుసురమాని లోదార్య॥

మీ॥ సంగీతవిలోల | సకలజగత్పూలా | సంగతబుతవత్పూక | శాశ్వత
వరమాత్మూ॥ ము॥

८ భూరిలోకదీప్తిమూత్రిస్వరూప | ఘోరభవతావమణిమం
డలకలాసా | నారారసవల్లి సంప్రాత నివాసా | నారాయణదా
సానంద కరనిలాసా॥ ము॥

